ПЕРЕДПЛАТА
виносить для Канади
і Злучених Держав:
На цілий рік 2 долари.
На пів року: 1 долар.
Для Европи:
В Австриї: 10 корон.
В Росиї; 5 рублів.
В Німеччині: 10 марок.
ПИШІТЬ НА АДРЕС:
Nowa Hromada
EDMONTON ALTA.
KINISTINO Ave. 443.

НОВА ГРОМАДА

NEW SOCIETY

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ФЕДЕРАЦИЇ УКРАЇНЬСКОЇ СОЦИЯЛ-ДЕМОКРАТИЇ В АМЕРИЦІ
ВИХОДИТЬ ЩО ТИЖНЯ В ЕДМОНТОНІ КАНАДА

НОВА ГРОМАДА
Центральний орган Федерациї українськоі Социял-демократиї виходить що тижня в Едмонтоні під контролею Центрального Заряду Федерациї.
Редактор
Роман Кремар.
Адрес:
NOWA HROMADA
EDMONTON ALTA
KINISTINO AVE. 443
SUBSCRIPTION: $ 2 PER YEAR
Phone 4613

РІК. I. Ч. 2. 23 ЛЮТОГО, 1911 EDMONTON FEBRUARY23, 1911 VOL.I. No. 2

В 50 літні роковини

Motto: „Не робіть з Дому Батька Мого, дому торговлі". . .

Дня 26 лютого 1861.р. заснув на віки великий син України Тарас Шевченко. Заснув на далекій півночи, в непривітнім Петербурзі, далеко від рідної України, далеко від широкополих ланів і улюблених Дніпрових круч. Заснув під боком самодержця царя, що відобрав єму здоровле, що вкоротив єму житє.

Ненаситна столиця Петра Великого, що вигатив надневські болота кістками 20,000 запорожського війска і на козацьких чебенах поклав підвалини під свою палату, хотіла прохлонути і ту велику, хоч не послідну жертву.

Але в замученім народі збудилась вже совість. Чарівна, палка пісня Шевченка, гоміліла вже в серцях міліонів.

Нарід вирвав кости Великого Мученика з кігтів розяяленого орла і переніс їх на рідну Україну, над берег ревучого Дніпра — Словутиці.

І там за тихими водами, за ясними зорями, на далекій Україні коло полковницкого города Канева над Дніпром, стоїть висока могила, що прикрила горяче серце, яке ціле житє било для закріпощеного українського люду.

Високий желізний хрест, видний на чотири милї, показує внукам місце, де спочивають кости панщизняка-кріпака, що своєю піснею збудив 30 міліоновий нарід з вікового сну.

І коли нині в 50 літ по єго смерти нелиш весь український народ але і другі народи, де лиш донїс ся голос єго пісні, будуть сьвяточно обходити сю річницю, то і перед українським робітником стає питане, як сьвяткувати память Великого Поета.

Ненайде ся певно на широких просторах України ані одної політичної партиї, котраби сьвяткуючи сі великі роковини не старалась укути з того для себе політичного капіталу.

Одні будуть правити довгі панахиди і славити велику побожність і релігійність сьпівця Марії, другі будуть наводити єго горячі вірші в обороні прав України і ставити єго за взір патриота-націоналіста, треті будуть видїти в нїм тільки оборонця свободи і поступу, борця о права закріпощеного люду, а всі на купу будуть твердити, що тілько они одні добре розуміють Шевченка, що тілько они роблять роботу, яка відповідає роботї яку Він робив, і туй туй не вимовлять ся, що як би Шевченко жив під теперішну пору, то напевно вступив би до партиї, якої інтереси они самі заступають.

Гірка се правда, але на жаль правда... Досить прочитати всї зазиви і поклики, які появились до тепер в наших видавництвах в краю і за границею, щоби переконатись о тій сумній правді.

І чи дійсно Шевченко не був нічим більше як лиш добрим християнином і горячим українським патріотом, великим приятелем угнетених і закріпощених?

Чи і український робітник зорганізований в социял-демократичну партию має вступати в сліди других і також кувати для себе політичний капітал з великої спадщини поета?

Чи ми аж такі бідні і „нищі духом," що так як другі сторонництва потребуємо для поперття правдивости наших поглядів вирвати поодинокі вірші і думки з єго писань і викручуючи їх як треба, доказувати їх згідність з нашою програмою?

Свого часу висказав оден з славних письменників Европи, що хоч він вірить, що до социялістів належить будучність, то заразом висказує думку, що часи, коли ті „понурі іконоборці" дійдуть до власти, стануть часами занепаду поезиї і взагалі штуки і всего гарного, що є на сьвіті.

Довгі літа минули вже від висказання тих слів, а розвиваючий ся за той час робітничий рух не лиш виказав повну безпідставність того рода обав, але ствердив, горячу і безінтересовну прихильність освідомленого робітництва до штук красних.

І якже має тепер український робітник сьвяткувати сегорічні роковини?

Незабуваймо, що Шевченко побіч всіх своїх великих прикмет як український громадянин патриот є для нас передовсім великим поетом великим мистцем живого слова не зрівнаним сьпівцем безсмертної пісні! . . .

Найже і Шевченківське сьвято, щоби було гідне свого великого імени, буде для українського робітника великим сьвятом поезиї, сьвятом краси, сьвятом пісні, тої пісні, що

„Без золота, без каменю
Без хитрої мови,
А голосна та правдива
Як Господа слово". . . .

Найже утомлена душа українського робітника хоть в той день перенесе ся думкою в чарівну Країну Краси, най хоч той один день серед єго теперішних злиднів буде хоч слабою відбиткою щастя, о яке він боре ся.

А колиби завдяки невідрадним відносинам серед яких живе тепер український робітник, не було єму скрізь можливим в той спосіб відсьвяткувати се сьвято; то най отсей наш відзив сьвідчить перед грядучими поколінями, як сучасне українське робітництво відносить ся до памяти Великого Поета.

Роман Кремар.

Роман Кремар,

ПРОГРАМА І ТАКТИКА СОЦИЯЛ-ДЕМОКРАТИЇ В ПОЯСНЕНЯХ

III

(Продовжене)

Економічні школи.

Змаганєм чоловіка на кождім степени розвою було побільшити свої засоби то є богацтво.

Такі самі змагання бачимо в поодиноких людских суспільностях. Ті змагання спершу несьвідомі, більше інстинктовні, зазначують ся виразно вже від пятнайцятого столітя, а проявляють ся в цілевих змаганях поодиноких держав, взглядно їх правлінь, збільшити богацтво краю. Найвиразнійше бачимо се в добі так званого „просьвіченого абсолютизму", коли держава привлащує собі право виключної ініциятиви і проводу у всїх областях суспільного житя. „Держава то є я!", казав бундючно француский король Людвік XIV. а єго міністри відповідно до того гасла старають ся всіма силами ущасливити француский нарід то є зробити єго богатим.

А коли їм се очевидно не вдавало ся, то приписували се кепським рецептам і старали ся винаходити що раз то нові ліки. Змагання ті можна хиба порівнати зі способом лїченя теперішних ворожок і ворожбитів, які не розслїдкуючи причини хороби і її природи, лічать людий замовлюванєм і ріжними чародійними еліксірами.

Пішло з того, що коли по [illegible] Америки найбільша тоді сьвітова держава Іспанія, збогатилась зрабованим в Америці золотом, другі держави почали завистним оком дивитись на Іспанію. Запанувало загальне переконане, що богацтво краю залежить від того, чим більше в нїм нагромадить ся золота т. є. грошей. А що не всї могли піти в сліди Іспанії, бо та дуже скоро загарбала в Америці все, що лиш дало ся, а будучи сьвітовою силою, не пускала других держав господарити в своїх посілостях, то другі держави почали думати, чиби не найти иньшого способу до побільшеня золота в краю. І спосіб найшов ся, а до того такий простий і „ясний" що всї вірили в єго успішність.

Французкі державні мужі перейняють ся думкою, що скількість гроша можна побільшити в державі тоді, коли держава не буде випускати своїх гроший за границю, то є не буде купувати товарів за границею, а противно коли буде всї товари витворювати у себе і то так богато щоби вистарчило і для себе і щоби єще можна заграницею їх продавати і в той спосіб стягати заграничний гріш до краю. Значить держава повинна передовсїм попирати промисл і торговлю бо ті дві галузи стягають найбільше гроший до краю.

І дїйсно тодішна держава се робить, попирає промисл і торговлю з упослїдженєм і занедбанєм рільництва. Витворюєсь наука яка розвиває сї погляди і упорядковує їх в систему знану нині під назвою меркантилїстичної системи або коротко меркантилїзму. Школа, то є гурт тих учених економістів, що голосять і боронять засади меркантилїзму, є знана в історії політичної економії під назвою меркантилїстичної школи.

Але рецепта приладжена меркантилїстами не принесла пожаданих успіхів. Опираючись на фальшивім заложеню, що богацтво краю залежить від скількости нагромадженого в нїм золото меркантилїзм не міг здїйснити надїй які в нїм покладано.

Рівночасно з тим повстає і розвиває ся друга економічна школа звана школою фізіократів. Фізіократи насупереч меркантилїстам бачать богацтво держави в скількости сирих чи природних продуктів, які она в станї випродукувати. Весь людське богацтво лежить на їх думку в земли, і для того держава повинна попирати передовсїм всї галузи рільничої господарки і промисл копальняний.

І коли меркантилїсти домагались, щоби переважну часть державних тягарів поносили рільництво і споріднені з ним галузи господарства, то фізіократи противно домагають ся звільненя рільництва від всяких тягарів, котрі на їх думку повинні поносити иньші галузи суспільної господарки, як промисл і торговля.

На тім місци належить замітити, що обі сї економічні школи були природним витвором свого часу. Витворились они на тлї політичної борби

ШИРІТЬ МАНІФЕСТ ФЕДЕРАЦИЇ

Центральний Заряд Федерациї видав своїм накладом 4.000 примірників манїфесту до українського люду в Америці. Манїфест сей призначений до масового розширеня особливо в тих місцевостях де еще наша орґанїзация слабо розвинена, як приміром Східна Канада і Злучені Держави.

З обовязком всїх товаришів і Відділів занятись як найенерґічнїйше розповсюдиюванєм сего манїфесту.

Щоби сей манїфест не зістав „голосом вопіючого ва пустині", треба передовсім, щоби скрізь дійшов до людий.

А се буде можливе лиш тоді, коли кождий з Товаришів вишле найменьше по 10 примірників манїфесту своїм знакомим в Канаді, Стейтах і Бразилії.

Центральному Зарядови брак в першій мірі адрес, особливо до Стейтів, а крім того і фондів бо сама висилка коштувалаби около 40 долярів.

Длятого Центральний Заряд, взиваючи всїх товаришів до помочи при ширеню манїфесту, подає ось такий проект: Кождий з Товаришів, котрий перший раз дістане манїфест в свої руки, буде обовязаний купити і розіслати 10 примірників на звісні адреси, з просьбою, щоби адресати по прочитаню посилали дальше.

В такий спосіб 4000 нашого манїфесту може перейти через кілька сот тисяч рук і тоді буде ціль єго осягнена.

Манїфест продає ся по 2 доляри за сотку для Відділів а по 2.50 для поодиноких товаришів.

Відділи будуть знов продавати оден примірник по 5 центів, і покривати тим кошта розповсюдненя.

Гроші на манїфест належить посилати на адресу фінансового секретара тов. В. Сенюка.

Нуже Товариші до діла!

Центральний Заряд зробив свою частину роботи, зробіть тепер Ви свою!

Нехай наш червоний манїфест до місяця засипле цїлу Америку!

ВИБОРИ В ФІНЛЯНДІЇ

До фінляндського сойму вибрано 87 социял-демократів, 42 старофінів, 28 молодофінів, 26 Шведів, 16 аграрців, 1 представителя христ. роб. партії. При сих виборах социялісти зискали 1 мандат коштом аґрарів; мандати інших партий лишили ся не змінені.

На социялістичних кандидатів віддано 317000 голосів.

Помер

Павль Зінгер, оден з визначнїйших социялістичних послів до німецкого райхстаґу (парламенту).

Хоч сам судячи на єго маєткови був богатим капіталістом посьвятив цїле своє житє робітничій клясї і єї борбі з капіталізмом. Від 1884 року вибирали єго німецкі робітники социялісти без перерви своїм послом до райхстаґу!

Память сего піонїра социялістичного руху в Німеччині, котрий могучи вигідно жити, зрік ся радостий житя і вибрав тернисту дорогу борби о права працюючого люду до віку буде жити в серцях німецких робітників

Позір робітники! Заносить ся на страйки!

Стоваришене Контракторів і будівничих проголосило минувшого тижня так званий „open shop" то є заявило, що не буде узнавати робітничих юнїй. Се є заповідженєм війни робітничим юніям, в яких гуртують ся робітники працюючі при ріжного рода будівлях.

Будівельні робітники працюючі по містах як Едмонтон, Калґари, Летбрідж, Медісін Гет і инші, повинні сідно принятц сю найновійшу провокацию капіталістичних наганячів і страйками та бойкотами провчити їх раз на все, що робітника легковажити не можна, і що робітничі юнїї сильнїйші як „Contractors and Builders Association"!

На весну має почати ся по містах західної Канади тілько нових будівель, запотребоване робітника буде так велике, що панове контрактори дуже скоро змякнуть. Тілько витримайте всї солідарно як оден, а побачите, що прийде коза до воза! З голоду не погинете. Роботи на власну знайдете досить!

Волите піти робити на фарму за половину ціни, а не дайтесь доптати. Во не узнати робітничих юнїй є образою киненою в лице цїлому робітництву. Коли може істнувати „Contractors and Builders Association", то могуть істнувати і юнїї будівельних робітників.

Нові поміри Peace River Блоку

Дня 21 лютого вибирає ся геометра Ферлейн з 22 помічниками розміряти дальший кусень земли купленої Альбертою від В. Колюмбії Має ся розмірити нових двайцять товнишіпів.

Земля в тих сторонах надає ся дуже добре для рільників.

СПРАВА ФЕДОРЕНКА еще остаточно не полагоджена?

Як доносять телеграми з Вінніпеґу, вніс російский уряд від присуду судиї Робсона, що увільнив Федоренка, апеляцию до Privy Council в Льондонї!

І доперва в Льондонї мають рішити, чи Федоренка належить видати Росії чи нї.

Того рода поступоване не можливе нїде на сьвітї хиба в „вільній" Канадї. По всїх державах конституцийних має послїдне слово в справі видачі проступника другій державі міністер судівництва, одвічальний перед парляментом. І яке ту дїло льондоньскому Privy Council?

Чинники, яким повірено берегти автономічні права Канади, повинні рішучо проти сего запротестувати, щоби льондоньский суд вмішував ся в справи, які безусловно не підлягають і не можуть підлягати єго компетенциї.

СОЦИЯЛІСТИЧНІ члени італїйского парляменту оголосили острі резолюциї осуджуючі Японське правительство за засуджене на смерть двайцятп социялістів і то тайним судом. Рівночасно італїйский міністер заграничних справ видав комунїкат, в якім стверджує приязні відносини Італії до Япану.

Що за дивна гармонія!

СВОБОДА ПРЕСИ В РОСІЇ

З приводу пятої річниці знесеня цензури, Російські часописи оголосили в числах ославлену „свободу преси" ось як:

Загальне число кар на часописї 4.386 Завішень часописей і видавництв 1.270 Грошевих кар 1,058 Процесів пресових 1.526
Судових вироків . . 502

Всїх грошевих кар на суму 496.406 рублів.

Ся півміліонова сума грошевих кар вказує найвимовнїйше, як російский уряд „опікує ся" часописями. Коли сю суму розділимо на всї „неблагонадьожні" державі часописї, то переконаємо ся, що за весь час „свободи преси" в Росії, кожда ґазета мала десять кар. Були часописї, що заплатили всього 500 рублів кари, а були такі, що за той час заплатили 10.000 рублів кари!

Розумієть ся,що такі кари зруйнували неодно видавництво.

Страшне нещастє стрінуло Британьску імперию, о якім розписували ся часописи цїлого сьвіта. Іменно дня 10-го лютого згоріла дорогоцінна стара королївска колиса, котрій вже минуло 200 літ, а якою англїйскі королі їхали до коронациї.

І теперішний король Джордж мав в червни сего року їхати в ній до коронациї. Аж ту масш, дорогоцінна колиса згоріла... Щасте, що сьвіт від того не завалив ся..

А злобні язики шепчуть що старому пудлові „помогли" згоріти!..

Якось то в 20-тім столїтю не випадає королеви їхати до коронациї старою тарадайкою, що важила три тони А впрочім Бог їх там знає...

ПРИМІР ДО НАСЛІДУВАНЯ!

Едмонтоньский Відділ Ф.У.С.Д. закупив в Центральнім Зарядї 500 примірників манїфесту до масового ширеня. Коли за приміром едмонтоньского Відділу підуть всї наші льокалї в Канадї, то скоро наш манїфест засипле цїлу Америку!

До діла Товариші!

Гудзонбейська Компанія має в Едмонтонї реальностий вартостї 16 міліонів долярів. Сотки тисяч долярів ренту мусить біднїйше населене Едмонтону платити сїй одній компаниї, а очивидно найгірше се відбиває ся на бездомнім бурлацї, -робітникови.

Як вам подобає ся такий лад Емонтоньскі робітники? Чи дальше будете голосувати за лібералами і консерватистами?

Дорога з Едзон на Grand Prairie.

Перестеріґаємо наших читачів котрі вибирають ся на Піс Рівер, що дорога з Едзон через Велику Прерию еще не готова і не буде скорше скінчена як за 2-3 місяці. Після справоздання ґеометра Степлї дорога ся викінчена до тепер 30 миль на північ від Little Smoky River, а з кінцем лютого буде готова аж до Sturgeon Lake

---

між зростаючою що раз в силу буржуазиєю а всемогучим тоді феодалізмом. З природи річи, меркантилісти попираючи розвиваючий ся фабричний промисл і велику торговлю, попирали інтереси буржуазиї, а фізіократи попираючи рільництво і сиру продукцию попирали тим самим інтереси феодалів.

При кінци 18 го столїтя повстає і розвиває ся нова економічна школа, так звана школа лїберальна. Першим і головним єї представителем в науці є Англїк Адам Сміт.

Лїберальна школа проголошує засаду так званої свобідної конкуренциї і вслід за тим боронить засаду вільної торговлї.

Після сеї школи найлїпшим і одиноким реґулятором суспільної господарки є свобідна конкуренция. Держава не повинна вмішуватись в господарчі справи суспільности в той спосіб, щоби викликати на них якийсь натиск насильними нормами, але всею задачию держави повинно бути удержувати такий лад, при котрім бн свобідна конкуренция могла правильно і в повні розвинутись.

Доктрини лїберальної школи принялись передовсім в самій Англії, де они є пануючими і до нинї. Ту державні керманичі через довгі літа, лиш з малими перервами, приміняли їх в практиці і загально говорять нинї, що Англія завдячує величаньский розвій своєї індустриї і торговлї примінєню засад лїберальної школи, передовсім вільної торговлї.

Що такий погляд зівсім неоправданий сьвідчить хочби се, що по вїйнї з Францию промисл і торговля Німеччини зросли і розвинулись еще скорше (чим се було в Англії) при приміненю системи охоронних і протекцийних цел.

(Дальше буде.)

ПОЖИЧКА ГРОШИЙ
На фарми і міскі реальности
BOYLE PARLEE CO.
АДВОКАТИ НОТАРІ
Gariepy Block
EDMONTON ALTA
Phone 1135

SHORT, CROSS, BIGGAR&COWAN,
Гн. П. П. Шорт, К. С.; Гон. С. В. Крос; О. М. Біґар; Гектор Кован, адвокати, солїцітори і нотарі поручають свою Канцелярію в будинку Merchant Bank. Виробляють грошеві пожички,

J.K.MACDONALD
phone 1962.
адвокат і нотар залагоджує всякі судові і цивільні справи а також грошеві пожички. Маємо свого тлумача в Вашій мові; Rooms 31&32 Mc Dougal st. Edmonton.

Як хочете продати купити заміняти свою фарму, гаус, або льот. позичати грошей чи купити шіф-карту то звертайтесь до
J. Redes.
котрий говорить по руски room 31&32 124 Mcdongal str. Edmonton.

EDMONTON! EDMONTON!
EDMONTON!
ALBERTA REAL ESTATE CO
ОДИНОКА
Руска Канцелярия
ПРОДАЭМО ШІФКАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ

АСЕКУРУЭМО ВІД ОГНЮ І НА ЖИТЭ
ПОЗИЧАЭМО ГРОШІ НА ФАРМИ І ДОМИ В МІСТІ НА 8 % ПРОЦЕНТ.
ПОДАЭМО ВСЯКІ ПОРАДИ ПРАВНІ. ГОВОРИМО ПО РУСКИ! ХТО МАЭ НА НА ПРОДАЖ ЛОТИ ДОМИ АБО ФАРМИ, ПРОСИМО ПРИСЛАТИ НАМ ДОКЛАДНИЙ ОПИС, ПОДАТИ ЦІНУ І УСЛІВЯ СПЛАТИ. РУЧИМО ЗА СКОРЕ, ТОЧНЕ І СОВІСНЕ ПОЛАГОДЖЕНЭ ПОВІРЕНИХ НАМ СПРАВ
G. Krikewsky & P. Rudyk.
ПИШІТЬ НА АДРЕС:
ALBERTA REAL ESTATE CO.
EDMONTON ALTA KINISTINO AVE.536.

ВИТЯГ З УХВАЛ ПОСЛЇДНОГО ЗАСІДАНЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЗАРЯДУ ФЕДЕРАЦИЇ.

На послїднім Засіданю Заряду Федерациї, котре відбулось сими днями в Едмонтонї потверджено передовсім ухвали принятї на Засіданю на Колман в відтак ухвалено нові.

На разі подаємо їх товаришам в витягу оскільки будуть в цілости надруковані і розіслані всім Відділам.

Вопросі відносин до Віннипеґского Комітету Соц. Демократиї ухвалено слідуюче: На З'їздї була признана Федерациї повна автономія, і в першім уступі орґанїзацийного статуту виразно сказано, що Федерация є автономічною частиною Кан. Соц. Демократиї.

Тепер поставив віннипеґский Комітет до Заряду Федерациї того рода услівя і жаданя, які так во нарушують автономію Федерациї а навіть єї цілком зносять, бо відбирають Федерациї навіть ті права які она мала перед З'їздом, коли еще належала до Социялістичної Партиї Канади

Іменно коли Федерация належала еще до Социялістичної Партиї то мала свої леґітимациї і свої стемплї.

Тепер сего права Віннипеґский Комітет Федерациї не признає і жадає щоби леґітимациї і стемплї брати від него А вже еще понад 20,000 своїх стемплів, які подрукував колись тов. Стечишин.

Сей крок Віннипеґского комітету мусить Центральний Заряд уважати тяжким нарушенєм автономії Федерациї, і не може на свою руку, доки слїдуючий З'їзд не скаже в тій справі свого слова, приняти віннипеґских жадань.

Віннипеґский комітет нарушує до того не маючи на се жадного права поодинокі уступи в Орґанїзацийного статута Федерациї ухвалені на З'їзді.

Іменно, якпро се сьвідчать статути надруковані свого часу в Робучім Народі, ухвалено на З'їзді, що найвисшою інстанцию для полагодженя справ Федерациї є З'їзд Федерациї. А Віннипеґский комітет у своїх резолюциях ставать себе за найвисшу інстанцию навіть в справах дотичних Федерациї. Такої автономії і демократиї нігде на сьвіті нема, бо одно противорічить другому, як день є противеньством ночи. Ми як социял демократи, не можемо узнавати Віннипеґского комітету за найвисшу інстанцию не то що до Федерациї, але навіть що до цілої Всеканадийскої Социял-Демократиї, бо і ту після принципів демократизму найвисшою інстанцию може бути лиш З'їзд партийний в цілої Канади.

Задля того Центральний Заряд Федерациї стоїт на тім становиску, що найвисшою інстанцию в автономічних справах Федерациї є З'їзд Федерациї, а найвисшою інстанцию, яка дотичить загальних справ цілої Канадїйскої Социял-Демократиї є Все Канадийский З'їзд С. Д.

Так ми розуміємо демократизм і автономію.

І нам взагалі дивно що комітет і то навіть не виконавчий а лиш „орґанїзацийний" а до того іменований на „конференциї" лиш чотирох віннипеґських льокалів, котрі ні на купу не мали навіть стілько членів що наш Госмер або Едмонтон, приписує собі таке право.

„Дальше в Орґанїзацийнім статутї ухваленім на З'їздї в Едмонтонї признано відпоручникови Центрального заряду Федерациї право рішучого голосу на всеканадийськім З'їзді.

Віннипеґский комітет знехтував і ту постанову Орґанїзацийного Статута Федерациї і признає відпоручникови Центрального Заряду лиш право дорадчого голосу. А де будуть в такім разі права поодиноких членів Федерациї?

Ми розуміємо демократизм в той спосіб, що не лиш кождий член Центрального Заряду, але і кождий член Партиї і Федерациї має на З'їзді право дорадчого голосу.

А в жадній разі Віннипеґский комітет немає права самовільно касувати постанов Орґанїзацийного статута Федерациї.

До того потрібно ухвали З'їзду Федерациї.

Віннипеґский Комітет нарушив і иньші уступи орґанїзацийного Статута Федерациї, о тім буде докладно сказано в комунїкаті Центрального Заряду.

На разі Центральний Заряд не чує себе вправі приняти ті жаданя Віннипеґского Комітету, бо се належить до З'їзду Федерациї, а до того Центральний Заряд як виконавець ухвал З'їзду і сторож автономічних прав Федерациї, не може наразитись на закид, що він запропастив автономічні права Федерациї, і то навіть такі, які Федерация мала коли належала до Социялістичної Партиї Канади.

В виду того Центральний Заряд Федерациї У. С. Д. в Канадї взиває всї Відділи і всїх Товаришів в імя партийної карности, щоби аж до найблизшого З'їзду Федерациї, який відбуде ся в липни сего року витревали, обороняючи автономію Федерациї, при конституциях Федерациї, так як робили се до тепер. Не ми ломимо постанови З'їзду, але зломали ті, котрі в суперечь першому уступови нашого Статута, не лиш не принимають нас як автономічну частину, але до того що згори обрізують автономічні права нашої Федерациї.

На тім самім засіданю узнано „Нову Громаду" за Центральний Орган Федерациї і застережено для Федерациї більшість голосів і контролю в Видавництві „Нової Громади".

На підставі сего уступу, орґанїзацийного статута, який признає Центральному Зарядови, контролю преси Федерациї, ухвалено віднестись до всіх Товаришів і Відділів з взивом, щоби своєю моральною повагою вплинули на се, щоби партийна преса, була апостолом социялістичної думки, а в жадній разі не містила нічого такого, щоби нарушувало партийну карність або вводило дезорґанїзацию і деморалїзацию в партийні ряди.

В виду сего і на підставі орґаніз. Статута Федерациї, Центральний Заряд заборонив „Новій Громаді" і „Робучому Народови" вести між собою яку небудь полєміку, з винятком теоретичних дискусий над програмовими і тактичними питанями.

О тих ухвалах, які в повні будуть містити ся в Комунїкатї Центрального Заряду повідомить ся Комітет С.Д. в Віннипеґу, Комітет С. П. в Ванкувер, Інтернаціональне Бюро, і всї Відділи Федерациї

За Центральний Заряд Федерациї У.С.Д. Роман Кремар, Йосиф Сенюк, Іван Гумен, Олекса Крайківский

Населенє Відня столиці Австриї виносить тепер, як виказує послїдня конскрипция 2 міліони 30 тисяч 834, душ. В році 1900. виносило населенє Відня лиш 1.675407 душ, значить приріст населеня за 10ь літ виносить 355, 427 душ

ЗАЯВА

Стверджуємо своїми підписами, що дня 21 падолиста 1910 на Колеман в Альберті т. Роман Кремар передаючи сколектовані на фонд Січиньских гроші, передав разом з ними докладний рахунок, який в присутности більшого числа товаришів прочитано і який годив ся вповні з рахунком проваджених т. Січиньском в єї нотатці. Рахунок сей підписали т. І В.Семенюк і т.Томашевский і єго забрала т.Січиньска з собою.

Й. Сенюк, І.В.Семенюк.

Безпечність житя в американьских майнах видко найлїпше з порівнаня з европейскими. І так найострійші приписи що до порядку в майнах є в Франциї в Австриї, і в тих краях вмирає найменьше майнарів від нещасливих випадків.

В Франциї убиває одного майнера на 1340, в Австриї одного на 1407. Менше безпечно вже в Анґлїйских майнах де убиває одного на 781 і в прускиx де одного на 520, А вже Американьскі майни то чисті яскинї смерти, бо ту убиває одного майнера на 323.

Підаємо сї цифри під розвагу товаришам майнерам. Ми уважаємо, що сї цифри є достаточним доказом, що тут в Америці є конечна потреба охоронного законодавства для майнерів. А товариші майнері нех памятають,що як они самі не розвинуть в тім напрямі відповідної акциї, то за них ніхто не опімнеся. От тут широке поле для роботи майнерских юний.

Отвираємо в тій справі вільну дискусию на сторонах нашої часописи.

СМІШНЕ

Предсідатель трибуналу поставив до засудженого на смерть питане, чи приймає вирок і чи не має якого бажаня?

Засуджений на смерть: Так, прошу сьвітлого Суду не мав би нічо протів того вироку, але коли вже конче хочете зробити мені ласку,то піддайте під лїкарску обсервацию панів судців, які мене судили. Ней-бим бодай ідучи на тамтой сьвіт,був певний, що сьвітлї суді видали вирок на мене були при здоровім розумі."

Добрий сьвідок. Судія до сьвідка: „Ветидайтеся, як ви, такий сильний мущина, могли спокійно дивитись, як ваш шваґер бив свою тещу?"

„Увел" каже сьвідок. „я не бачив потреби єму помагати.".

З імперії кровавого царя.

Російский письменник Вентін подає слідуючу статистику жертв „усмирительних мір" російского уряду.

В часі від 17 жовтня 1905, до 17 жовтня 1910р, засудили російскі военні і цивільно-карні суди 37,620 осіб з політичних провин на кару смерти, примусові роботи, заслане і тюрму. З повисшого числа засуджено 5735 осіб на кару смерти, з чого дійсно повішено 3015 осіб а решту „помилувано" заміняючи їм кару на тяжку тюрму,дуже часто досмертну.

Треба завважати, що ту почислено случаї кари смерти тільки за політичні провини і що крім того російский уряд в тім самім часї засудив 1257 осіб на кару смерти за звичайні злочини не політичні!

За політичні провини засуджено на вязницю:

Звичайний арешт. 2484 осіб.
Кріпость. . . 4219.
Тюрму. 9218.
Інтерновано в дисциплїнарних баталіонах. 1292.
В арештаньских ротах. . . 4144.
На заслане. . . 1857.
На заслане і на примусові роботи в Сибірі (каторга) 8640.

Але та страшна лїста не подає еще всїх жертв російского способу „успокоюваня" країни.

Крім судових засудів істнує еще в Росії другий, далеко „простїйший" спосіб, караня політичних провин в так званій адміністративній дорозї. В той „простий" спосіб адміністративного поступованя засуджено тисячі осіб на довгі літа тюрми, заслання, і каторги і то без жадного процесу і пересуханя.

В 1897 році сидїло по російських тюрмах 77,000 тисяч вязнів.

Підчас „конституцийного" правлїня зросло число вязнїв в 1909 році, на 181,000 !

А від того пору конає по російских тюрмах понад 200,000 вязнїв ! !

Найстрашнїйшими з числа що відносять ся до засуджених на каторгу (8640) і засуджених на шибеницю (5735), котрих навіть коли „помилувано" від смерти, то все таки заслано на каторгу.

Порівнане з давнїйшими часами показує, що шибениця стала символом російскої „конституциї."

Іменно підчас правлїня Миколи 1. (1826 -1855) видано в Росії разом 864 засудів на смерть, з чого 47 виконано.

Підчас перших двох десятиліть лїберального правлїня Александра II. видано лиш 31 засудів на смерть, з чого виконано лиш 17.

Підчас нової ери і „свободи",від 17 жовтня 1905 до 17 жовтня 1910, аж 6992 смертних засудів, з яких аж 3741 виконано!

З того як висше сказано, 5735 засудів смерти припадає на долю політичних проступників, котрих 3015 повішено!

Але і ті цифри урядові, навіть в приближеню не вичерпують еще сеї кровавої статистики.

Російска часопись „Перелом" подає, що лиш в 1905 і 1906 роках вбито 26,000 а поранено 31,000 осіб. А жертви карних експедиций, а катівска робота поодиноких ґубернаторів!

І то все дїє ся в християнській державі, на очах цивілізованого сьвіта, в двайцятім столїтю! Кровавi подвиги Нерона і лютого інквізитора Торквемади блїднуть в порівнаню з тими ділами православного і конституцийного батюшки Миколи . . . .

На днях заміняло двох наших визначнїйших товаришів золоту молодечу свободу на сопружне ярмо. Дня 22 лютого відбулось вінчанє т. Т. Томашевского з т.Марією Сиротюківною в Венкувер а дня 23. лютого вінчанє т.І. Семенюка з Марією Чорней в Едмонтонї.

Оба згадані товариші положили великі заслуги коло розширеня социялістичного руху на Заході. Ми, певні, що і на дальше наша партия буде могла числити на їх працю на партийній ниві, висказуємо обом Товаришам сердечні желаня на їх нову дорогу житя. Нехай їх стріне в їх домашнім пожитю трохи більше щастя і спокою, як зазнали єго в своїй суспільній роботі;

Редакция „Нової Громади"

ПОЗІР! ПОЗІР!
Поручаю ласкавій уваві нашої публики свою знаменату торговлю мішаних товарів.
У мене можна дістат смачні і тані обіди.
Для проїзджих вигідний і спокійний нічліг!
Хто хоче купити або продати корисно землю або лоти, служу доброю радою даю совісні інформациї
Не забудьте при нагоді спорпетати!
W. FERBY
1134 KINISTINO
EDMONTON ALTA.

ЯК ЖИЮТЬ КОРОНОВАНІ ГОЛОВИ?

Бувший султан турецкий Абдуль Гамід, скинений з трону молодотурецким повстанем на весну 1909 року, убив оноді дві з своїх жінок, задусивши одну руками а другу затовкши до муру. Аж закликаний віддїл війска відірвав озвірілого султана від его жертви.

Абдул Гамід сидів на турецкім троні через довгих трийцять лїт і був звісний зі своєї жорстокости. Немилі собі особи передовсім гаремові жінки і дівчата мордував або сам в приступі лютости, або казав своїм посіпакам топити їх в Босфорі. Як би перейти цілу Туреччину вздовж і поперек то певно не знайшлоби ся ані одного чоловіка, який би допустив ся тілько злочинів кілько сей король королів!

Ось які царі бувають на сьвіті!...

РОЗПРАВА ПРОТИ 101 УКРАЇНЬСКИХ СТУДЕНТІВ

обжалуваних о минму співучасть у нападі на львівский університет, розписана на день 14 лютого с. р.

Розправа відбуває ся перед звичайним трибуналом, якому проводить радник Обертиньский. Обжалуваних студентів боронить 16 адвокатів.

Фінляндскі Социялїсти в Америцї, розпродали 40.000 картинок по 10 центів, а зібрані з розпродажі гроші відослали своїм товаришам до Росиї на борбу з царатом.

БАЛАКАНЯ СТАРОГО ФАРМЕРА

(Продовжене)

В Сполучених Державах а в послідних часах і в Канаді, фармері що оцінили рентовність годівлї курий полученої з фармерством, мають тисячні доходи. Чи немоглиби і наші рускі фармері в Канаді спробувати?

Ризико невелике і не треба великого капіталу. Тілько треба позбути ся упереджень до машинового вигріваня курий. Хто хотівби зачинати годівлю курий на більшу скалю, на давний спосіб з квочками і решетами, той недалеко зайде.

Дуже скоро знеохотать ся, бо такий клопіт ніколи не оплатить ся.

Але хто присвоїв собі нові методи годівлї, при приміненю інкубатора т. е. машини до вигріваня, яка безпечно і без клопоту вигріває нараз сотки курят, той в годівли курий знайде копальню золота.

Менї лучалось чути від наших людий, що курята вигріті машиною слабші як ті з під квочки і не мають житевої сили, що тамті. Таке говорене було оправдане тому 10 лїт назад коли інкубатори не були еще удосконалені і не можна було при вигріваню задержати рівномірної теплоти з постепенним підвисшенем.

Нині учені професори господарки, і звичайна практика виказали докладно, що курята вигріті інкубатором не лиш не є слабші від вигрітих квочкою, але противно є далеко витревалїйші і лїпше розвивають ся. Машини до вигріваня є так удосконалені, що вигрівають всї курята рівномірно і нима случаю, щоби одні курята вигрівали ся а другі від зимна завмерали, як се часто буває з квочками. А коли представити собі що одною машиною середної величини якої кошт виносить 30—45 долярів можна вигріти нараз 300 до 500 курят, то стає ясно, що при тих услівях годівля курий може бути дуже оплатна.

Хочу скористати з жичливости „Нової Громади" для фармарів яка на специяльно фармерскі справи відступила цїлу сторону своєї часописи, і представити товаришам фармарам в слідуючих числах газети найновійші способи тягнути користи з годівлї курий і спілкового молочарства.

А заразом прошу тих товаришів фармерів які з власної практики знають щось цікавого і користного про ті справи, написати про се до Редакциї „Нової Громади" а я їх раді і вказівки з вдячностаю використаю для добра загалу наших фармарів. Бо хоч ніхто того не заперечить, що наука і учені люди придумали дуже богато корисного і облекшили цікавими способами людьску працю, то знов також правда, що нораз і неучений чоловік щось такого придумає що і ученого задивує.

(Дальше Буде)

Пише Трохим з над-Буга.

Пошукую в дуже важній справі Павле Дзвирка Джурова пов. Снятин. Хтоби о нїм знав або він сам нехай зголосить ся до W. Forby
1134 Kinistino ave.
EDMONTON ALTA.

ЦІНИ ФАРМАРСЬКИХ ПРОДУКТІВ в ЕДМОНОНІ

Дня 20. лютого:

П А Ш А:	
Сїно долисте тон	$ 9—13
Сїно солодке	$ 14—18
Тимотка	$ 18—22
Солома	$ 4—5
Я Р И Н А:	
Картофля бушель	75 ц
Бураки фунт	5 ц
Цебуля	5—8 ц
Капуста	5 ц
З В І Ж Е:	
ПШЕНИЦЯ Нр. 1.	70 ц
ПШЕНИЦЯ Нр. 2.	70 ц
ПШЕНИЦЯ Нр. 3.	73 ц
ОВЕС	32—35 ц
ЯЧМІНЬ	40 ц
ЖИВИЙ ТОВАР:	
СВИНИ 150—200 фунтів	7¼ ц
СВИНИ старші	5½—6ц
ВОЛИ ситі над 1200 ф	4½-5
ВОЛИ 1000—1200 ф.	4½—4¾
ТЕЛИЦІ ситі над 1050	4-4
ТЕЛИЦІ 900—1050 ф.	3½-4
КОРОВИ ситі 1100 ф.	3¾-4½
КОРОВИ не ситі	2¾-3½
ТЕЛЯТА 125-200ф.	4½-5½
ТЕЛЯТА 200-300 ф.	3½-4½
НАБІЛ, ДРІБ, МЯСО:	
МАСЛО домашнє фунт	30ц
МАСЛО молочарняне	35 ц
ЯЙЦЯ сьвіжі доцен	45 ц
ЯЙЦЯ скринкові	40 ц
КУРИ справлені	18—22ц
ІНДИКИ	22 ц
ГУСИ	25 ц
ВОЛОВИНА перід	7½—8½ ц
ВОЛОВИНА зад	10—10½ ц
ТЕЛЯТИНА	7½—8½ ц
ВЕПРОВИНА	1[illegible] ц
БАРАНИНА	12 ц

ОДИНОКА РУСКА ТОРГОВЛЯ МІШАНИХ ТОВАРІВ
М. КУЦІНЬСКОГО
532 Kinistino ave.
EDMONTON
ДОБРІ ТОВАРИ СКОРА ОБСЛУГА І НАЙНИЗШІ ЦІНИ. ЯК НЕ ВІРИТЕ ТО ПРИЙДІТЬ І ПЕРЕКОНАЙТЕСЬ

ЧИТАЙТЕ СОЦИЯЛІСТИЧНІ ЧАСОПИСИ

ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ
орган україньскої социял-демократиї В Галичині
Виходить що тижня.
Передплата 2 дол. на рік
Адреса: Земля і Воля ул. Собіского ч. 3.
Lemberg, Austria

РОБОЧИЙ НАРОД
орган укр. соц. демокр в Канаді і Злучених Державах.
Виходить 3 рази в місяць
Передплата $ 1.50 на рік
Адреса: Robutchyj Narod P.O.Box 3542. St. B, WINNIPEG, MAN.

WESTERN CLARION
Виходить що тижня.
Предплата $ 1 річно.
Адрес: Western Clarion 165 Hastings St Vancouver B. C.

ДРУКАРНЯ „НОВОЇ ГРОМАДИ"
Приймає всякі роботи в обсягу друкарства в україньскій, польскій, англійскій і німецкій мові. Посїдаючи три друкарскі машини гонені двома електричними моторами є наша друкарня в можности виконати всякі порученї єї роботи точно, скоро і по умірковиних цїнах.
Адрес: NOWA HROMADA 443 KINISTINO AVE
EDMONTON, ALTA PHONE 4613

Карло Маркс.

(Продовжене)

Під час своїх зносин в „Deutch Franzoesische Jahrbuecher", познакомив ся Маркс з Енґельсом. Енґельс був від него о два роки молодший і вже тоді підчас свого побуту в Анґлїї почав дивитись на річи критично з точки матеріялїстичного сьвітогляду вилїчивши ся цїлком з Геґелїянїзму. Они оба доповняли себе в задивляючий спосіб. То й они оба добре розуміли і мимо ріжниць їх вдачі заключили той союз. А був се союз приязни і союз праці так політичної як і наукової, союз, з яким не можна порівнати жадного другого в тім роді і який ніколи ані на одну хвилю не ослаб ані нічим не захолитав ся. Був се союз, в який оба сї великі мужі вложили цїлу свою величезну силу ума, зі розвинули, скріпили і вповні використали.

По упадку „Deutsch Franzoesische Jahrbuecher" працювали Маркс і Енґельс разом з Гайним, Евербеком і другими в парискім „Vorwaerts."

Неначе для ствердженя того нового союза, написали они до спілки памфлет „Пресьвята Родина," яка, як каже Енґельс є сатиричною критикою скрайного фільософічного ідеалїзму, в якім застрягла тоді німецка фільософія.

Маркс, займаючи ся передовсім студиями над політичною економією і французкою революцією, не перестав рівночасно провадити з пруским урядом письменицку війну. Пруский уряд віместив ся за се на нїм і постарав ся о се, що тодїшний всемогучий француский міністер **Guizot**, заборонив Марксови дальший побут в Франциї.

Прогнаний з Франциї перенїс ся Маркс до Брукселї в Бельгії і тут помагав заложити робітничий клюб. Дописуючи від часу до часу до „**Deutsche Bruesseler Zeitung**" продовжав дальше свої студиї. На конґресї сторонників вільної торговлї в 1846 р., виголошує мову про вільну торговлю, яку надруковано в французкій мові. Також в французкій мові надруковано его працю „**Mizere de la Philosophie**", в якій займає ся критикою книжки виданої Прудоном під заголовком „**La Philosophie de la Misere**". В **Misere de la Philosophie**, бачимо вже „цїлого Маркса" его думки і спосіб арґументациї проявляють ся з цілою силою.

В Брукселї вступає Маркс разом зі своїми товаришами до Комуністичного Аліянсу, з котрого провідниками удержував зносини еще в Парижи. Єму стало вже ясним, що революция може вийти тільки з серед робітників. В розправі про критику фільософії Геґля, вказує Маркс вже зівсім виразно, що тільки один пролетарият є здібний до знищення клясового устрою. Во пролетарият, будучи найнизшою клясою, під котрою нема вже жадної другої ще низшої, коли здобуде політичну власть, хочби хотів, то не буде мати кого угнїтати.

Але услівя економічні в Німеччині не були тоді еще достаточно розвинені. Не було там еще пролетарияту докладно відмесованого. На сторонї 84 пише він: „Пролетарият починає вже в Німеччині витворювати ся через щораз більший розвій індустриї. Єго убожество, се не природний а штучний витвір. Се не є маса людий, що зубожіла механічно під напором суспільности, але кляса витворена через наглий розклад передовсім середної кляси, яка витворює пролетарият. А з другої сторони є зівсїм ясно, що і природне убожество і християньско-німецке підданьство стріне така сама доля через постепенний розклад."

В тих кількох реченях бачимо фундаментальне понятє „Капіталу" в завязку.

Комуністичний Аліянс зістав заложений в 1836 р. в Парижи через німецких вигнанців. „Від хвилї вступленя Маркса до товариства" пише Енґельс, оно з конспіративного (тайного) переміняє ся в звичайну орґанізацию, для комуністичної пропаґанди, тайної тільки завдяки пануючим тоді обставинам, стає першою орґанізацією німецкої Социял-Демократичної партиї. Не улягає сумнїву, що до сего дїла причинив ся на рівні з Марксом і Енґельс.

Вплив К. Аліянсу простягав ся всюди, де лиш істнували клюби німецких робітників. Проводирі майже всїх німецких клюбів в Анґлії, Бельгії, Франциї і Швайцариї і многих клюбів в Німеччині, належали до того аліянсу, а роля аліянсу в зрості робітничого руху в Німеччині була дуже велика. Приймаючи в свої члени Анґлійців, Бельгійців, Угрів, Поляків і скликаючи інтернаціональні робітничі мітинґи в Льондонї, стає Комуністичний Аліянс першим товариством, що виразно зазначує міжнародний характер робітничого руху.

(Дальше буде.)

ПЕРЕДПЛАТА виносить для Канади і Злучених Держав: На цїлий рік 2 долари. На пів року: 1 долар.
Для Европи: В Австриї: 20 корон. В Росиї: 5 рублів. В Німеччині: 10 марок.
ПИШІТЬ НА АДРЕС: Nowa Hromada EDMONTON ALTA. KINISTINO Ave. 443.

НОВА ГРОМАДА
NEW SOCIETY

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ФЕДЕРАЦИЇ УКРАЇНЬСКОЇ СОЦИЯЛ-ДЕМОКРАТИЇ В АМЕРИЦІ
ВИХОДИТЬ ЩО ТИЖНЯ В ЕДМОНТОНІ КАНАДА

НОВА ГРОМАДА Центральний орган Федерациї україньскої Социял-демократиї виходить що тиждня в Едмонтоні під контролею Центрального Заряду Федерациї.
Редактор Роман Кремар.
Адрес: NOWA HROMADA EDMONTON ALTA KINISTINO AVE. 443 SUBSCRIPTION: $ 2 PER YEAR Phone 4613

РІК I. Ч. 3. 2 МАРТА, 1911 EDMONTON MARCH 2, 1911 VOL. I. No. 3

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Зі всїх сторін Канади а навіть зі Злучених Держав приходять до нас листи з заявами признаня і охоти для „Нової Громади", з кождим днем зростає число наших передплатників.

Се є для нас найлїпшим доказом, що україньский робітник відчував вже від давна потребу серіозної социялїстичної часописи, і що „Нова Громада" не завчасно почала виходити, але противно, може трохи за пізно...

До тепер, як висловив ся один з товаришів, весь наш рух опирав ся на „щирости".

Україньский робітник відчуваючи так званим інстинктовно, що его ратунок лиш в социялізмі, віддавав ся всею душею тій струї, яка его захопила і все що єму подавано під назвою социялізму, приймав в добрій вірі за социялістичну науку.

Перші пропаґатори социялізму в Канаді на жаль самі дуже часто були лиш мало або лиш поверховно обзнакомлені з социялізмом, і для того стрічаємо ся нині з тим сумним фактом, що серед нашої орґанізациї подибуємо погляди і думки, котрі з социялізмом не мають нїчо спільного або й в прост противлять ся социялістичній науцї.

Ми ту не думаємо за се винувати нікого, бо знаємо з якими труднощами приходилось навіть нашим чільнійшим одиницям познакомитись з засадами социялізму. І тому не дивно, що в нас на початках стрічаємо богато фантазиї а мало річевих поглядів, що в нас помішано і засади комунїзму і анархізму і чистого социялізму і приняте за социялїстичні такі думки, з якими в дїйсности социялізм бореся. От і „Нова Громада" постановила собі за цїль зарадити тим недостачам.

Ми вважаємо, що вже прийшов час, що не досить робітникови знати тільки се, що єму кривда діє ся, що его визискують, але знати також дійстні а не поверховні причини того стану і знати також зарадчі средства котрі ведуть до усуненя сего стану.

Социялізм опирає ся на наукових основах є нині дійстно наукою в повнім того слова значіню.

І нашою першою задачею буде старатись познакомити україньского робітника з тими основними засадами сеї науки подати україньскому робітникови жерела і твори які єму, щоби бути добрим социялістом, треба конче знати. Ми думаємо що се не є зівсім завчасно, щоби і україньский робітник познакомив ся з засадами социялізму впрост зачерпненими з творів его найкрасших представителів і не мусів брати їх все в секонд генду.

В тій цїли, конечно треба буде розширити „Нову Громаду." Треба буде передовсім збільшити єї обсяг, а відтак частїйше єї видавати.

І для того ми нині складаючи сердечну подяку тим Товаришам, що так щиро на вступі до нас віднеслись, звертаємось до них і наших прихильників, щоби при всяких нагодах, старались агітувати за „Новою Громадою," зєднувати для неї передплатників і збирати жертви на єї пресовий фонд.

А ми зі своєї сторони приріkаємо, що коли Нова Громада здобуде 2000 передплатників, то будемо єї видавати не раз а два рази на тиждень!

В справі взаїмних відносин Україньскої і Польскої Социял—Демократиї в Галичині

Дня 29 січня 1911, відбулась у Львові Партийна Конференция У. С. Д. В конференциї брало участь 62. делеґатів з Галичини, 2 делеґатів з Буковини і 2 делеґатів з Росиї. Найважнїйшою точкою денного порядку конференциї була справа взаїмних відносин У. С. Д. і П. П. С. в східній Галичині.

Вислід Конференциї випав так як можна було з гори сподіватись. Ухваленєм резолюциї т. Левиньского, яку містимо понизше, дали наші Товариші за океаном доказ, що вже виросли з малолїтности і отрясли ся з глупого страху, щоби працюючи в першій мірі для Україньского Социял. руху і для Україньского Робітництва не прогрішились проти ідеї інтернаціоналу як їх все страшили деякі „принціпіальні" політики, яких нам не брак і ту в Канадї, і для того, що і ми ту в Канаді маємо своїх „принціпіальних" політиків, що сївши на вигідного інтернационального коника, котрого не вміють гаразд о[illegible], і котрі не в інтересі правдивого інтернаціоналізму, котрого суть не розуміють а в інтересі [illegible] асимілаторів, плюють на все що Україньске і вносять заколот в наші партийні ряди, подаєм нашим Товаришам під розваґу дотичний уступ резолюциї товариша Левиньского разом з поясненєм яке до него дає в вступній статї „Земля і Воля". Звертаємо увагу наших товаришів на сю болючу справу тим більше, що і ми ту в Канаді готові в недалекій будучности опинитись в такій самій ситуациї, в якій тепер опинились наші товариші в Галичині, коли заздалегідь не положимо кінця роботі принціпіальних демаґогів.

Резолюция т. Левиньского принята Конференциєю звучить:

„І, Конференция україньскої социялдемократичної партиї з дня 29 січня 1911 констатує, що відносини між україньскою а польскою социялдемократичними партіями в східній Галичині є не нормальні і та що причини такого стану випливають не тільки з социялпатріотичної ідеольоґії П. П. С. Д. з її історичними пересудами, але і її стремлїнь, бути представницею всього робітничого руху по містах східної Галичини.

Сї стремлїня польских товаришів доводять з природи річи до безнастанних конфліктів між політичними інстанціями обох партий, через що політична акция обох партий, україньскої і польскої не може проводитись у східній Галичині одноцїльно й рівнобіжно.

Нерівнорядне відношене до україньских товари-

(Продовжене на сторонї другій.)

Роман Кремар.

ПРОГРАМА І ТАКТИКА СОЦИЯЛ—ДЕМОКРАТИЇ В ПОЯСНЕНЯХ

III

(Продовжене)

Економічні школи.

(Комунізм і Комуністи, Перехід до наукового Социялізму Маркса.)

Головною цїхою попередно обговорених економічних шкіл, як також тих, що пізнїйше з них розвинули ся, є се, що они, як витвір господарчих змагань сучасної їм держави, заступають інтереси і погляди пануючих в державі клас.

Але найшли ся також люди, що дивили ся ширше на сьвіт і на житє, які прийшли до переконаня, що всї люди приходять на сьвіт з однаковим рівним правом до житя.

Що раз з більшою силою зачинає ширити ся думка, що житє людське булоби далеко гарнїйше колиб всїм людям дати можливо однакові услівя житя однакову осьвіту і колиб всїх заставити до корисної роботи.

Повстає нова економічна школа, школа комуністична, яка розвине ся опісля в школу социялістичну.

Перші комуністи були більше фантастами. Они не студіювали реального житя, ані не розпізнавали проявів, які спричинюють зміну социяльних відносин. Они вказуючи лиш на несправедливість сучасного ладу і пануючу нужду одних а веселе, безжурне житє других хочуть з'єднати сторонників для своєї нової науки, представляючи в мальовничих красках будуче щасливе житє всїх в новім ладі, який мав бути устроєний після їх помислів.

До сеї ґрупи можна зачислити Роберта Овена, Сен—Сімона і Чарлс Фуріера.

Перший з них Анґлік Роберт Овен, (1771—1858) був так сказатиб „практичним" комуністом-філянтропом, що старав ся свої засади переводити в житє. Він закладає комуністичну громаду і практично досьвідчає спільного пожитя. Свої погляди оголошує не на склоні житя в „**Book of the New Moral World.**"

Другий, Француз Сен-Сімон (1760—1825 був більше фільософом-містиком чим економістом. Він проголошує вже засаду інтернаціоналізму, але допускає істноване класового подїлу „після здібности". Єго кличем є: „(Жадати) Від кождого після его здібности, (Дати) кождому після его дїл".

Умирає в великій нуждї але з вірою в велику будучність партиї.

Третий з тої ґрупи Чарлс Фуріє (1772-1837) думає перестроїти суспільний лад за помочию кооперативного способу продукциї.

Яко одиницю в такій кооперативній юниї він ставить свою „фалянстерію".

Число членів фалянстериї ограничує на 1600, і взагалї з великою подрібностию опрацьовує плян житя і праці в такій громадї.

Він рівнож не приймає безвзглядної рівности всїх, але допускає можливість „взглядно" богатших і біднїйших і в дуже помисловий спосіб ділить спільний доробок межи працю, капітал і здібности.

Заявляє ся рівнож рішучо за знесенєм подружа.

Фуріє розвинув більшу письменицку дїяльність як попередні і перед смертию ґрупує ся коло него цїла школа его учеників „Фурієристів".

Від 1832-1850, лиш з малою перервою виходить Фурієристи часопись в інтересі розширеня его думок. Проба заложеня фалянстериї після его плянів скінчилась невдачею.

(Дальше Буде.)